

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

ПРОГРАМА СПІВБЕСІДИ З ГЕОГРАФІЇ

замість національного мультипредметного тесту
для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра
для вступників на основі повної загальної середньої освіти (ПЗСО),
які мають право на спеціальні умови вступу,
за всіма освітньо-професійними програмами

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму співбесіди з географії замість замість національного мультипредметного тесту для вступу на навчання для здобуття ступеня бакалавра для вступників на основі повної загальної середньої освіти (ПЗСО), які мають право на спеціальні умови вступу, розроблено відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з географії, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696.

Матеріал програми співбесіди розподілено за такими розділами: «Загальна географія», «Географія материків і океанів», «Фізична географія України», «Населення України та світу», «Україна і світове господарство», «Регіони та країни».

Метою співбесіди з географії є: виявлення та оцінка рівня навчальних досягнень вступників; оцінка ступеня підготовленості вступників до подальшого навчання у закладі вищої освіти.

Завданням співбесіди з географії є виявлення та оцінка у вступників:

- рівня сформованості комплексного, просторового, соціально орієнтованого уявлення про Землю на основі краєзнавчого, регіонального та планетарного підходів;
- здатності застосовувати географічні знання та набуті вміння для аналізу природних, суспільних і господарських процесів, подій, явищ;
- ступеню сформованості географічних компетенцій, географічної культури.

Вступники, які мають право на спеціальні умови вступу, можуть складати співбесіду з географії замість національного мультипредметного тесту. Для участі співбесіди з географії замість НМТ вступник(ця) мають подати відповідну заяву через електронний кабінет вступника (у передбачених Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти у ХДАК у 2026 році у разі неможливості створити електронний кабінет вступника заява подається у паперовій або електронній формі через приймальню комісію ХДАК).

Співбесіда проводиться в очному форматі з відеофіксацією на 2 камери, з подальшим оприлюдненням запису на вебсайті ХДАК впродовж трьох днів після оприлюднення оцінок вступників, внесенням посилання в ЄДЕБО. Оприлюднені відеозаписи співбесід зберігаються у відкритому доступі протягом одного року у вигляді активних інтернет-посилань. У передбачених Порядком прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році та Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти до Харківської державної академії культури у 2026 році випадках відеозаписи співбесід вступників не оприлюднюються, але зберігаються в приймальній комісії

Форма співбесіди – усне опитування.

Для співбесіди пропонуються 2 питання із переліку, наведеного нижче.

Час проведення – 30 хвилин.

Під час співбесіди вступники мають продемонструвати:

знання:

- змісту географічних понять і термінів;
- основних географічних фактів, явищ, законів, теорій;
- основних принципів розміщення виробництва;
- проблем географічного змісту глобального та регіонального рівня.

уміння:

- характеризувати елементи природного середовища (рельєфу, клімату, вод, рослинності, тваринного світу) і показувати основні взаємозв'язки між окремими елементами природного середовища;
- надавати господарську оцінку природним умовам, встановлювати зв'язки між природним середовищем та господарською діяльністю людини;
- характеризувати географічні об'єкти, процеси, явища;
- застосовувати на практиці основних принципів розміщення виробництва.

2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ З ГЕОГРАФІЇ

1. Географія як наука, розвиток географічних досліджень.
2. Способи зображення Землі.
3. Літосфера та рельєф.
4. Атмосфера та клімат.
5. Гідросфера.
6. Біосфера.
7. Географічна оболонка: Загальні закономірності природи Землі.
8. Тихий океан: характеристика природного комплексу океану.
9. Атлантичний океан: характеристика природного комплексу океану.
10. Індійський океан: характеристика природного комплексу океану.
11. Північний Льодовитий океан: характеристика природного комплексу океану.
12. Африка: загальна географічна характеристика материка.
13. Австралія: загальна географічна характеристика материка.
14. Південна Америка: загальна географічна характеристика материка.
15. Антарктида: загальна географічна характеристика материка.
16. Північна Америка: загальна географічна характеристика материка.
17. Євразія: загальна географічна характеристика материка.
18. Україна та її географічні дослідження.
19. Географічне положення, формування території України.
20. Загальні відомості про Україну, географічне положення.
21. Природні умови і ресурси України.
22. Рельєф, тектонічна, геологічна будова, мінеральні ресурси України.
23. Кліматичні умови та ресурси України.
24. Внутрішні води та водні ресурси України.
25. Ґрунти, рослинний покрив, тваринний світ України.
26. Природні комплекси України.
27. Природно-територіальні комплекси України.

28. Використання природних умов і ресурсів України та їх охорона.
29. Економічна та соціальна географія як наука.
30. Кількість, розміщення, статеві і вікова структури населення України.
31. Національний та етнічний склад населення України.
32. Система розселення населення України.
33. Трудові ресурси, зайнятість населення України.
34. Загальна характеристика господарства України, економічний потенціал.
35. Промисловість України.
36. Сільське господарство України.
37. Соціальна сфера України.
38. Характеристика економічних районів України.
39. Сучасна політична карта світу.
40. Населення світу.
41. Географія світових природних ресурсів.
42. Географія промисловості світу.
43. Географія сільського господарства світу.
44. Географія транспорту світу.
45. Міжнародні економічні зв'язки.
46. Глобальні проблеми людства.
47. Регіони та країни світу.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ, СТРУКТУРА ОЦІНКИ І ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПІДГОТОВЛЕНOSTІ ВСТУПНИКІВ

Час проведення співбесіди - 30 хвилин. Для співбесіди пропонуються 2 питання переліку, наведеного у розділі 2. Кожне питання оцінюється за шкалою від 0 до 100 балів відповідно до критеріїв оцінювання, наведених у таблиці 1. Підсумкова оцінка виставляється за 200-бальною шкалою і є арифметичною сумою балів, набраних за відповіді на обидва питання.

Вступник, який набрав менше за 100 балів за результатами співбесіди з географії, не допускається до участі у конкурсному відборі на здобуття ступеня бакалавра.

Таблиця 1. Критерії оцінювання відповідей вступників на питання співбесіди з географії замість НМТ

Рівень	Критерії оцінювання	Бали
Високий	Вступник дає повну і розгорнуту відповідь на запитання, ілюструє відповідь прикладами з практики. Пов'язує теоретичні знання з розумінням практичних проблем галузі. Демонструє вільне володіння термінологічним апаратом. Дає вірні відповіді на додаткові питання. Дає конкретні та логічні відповіді, обґрунтовуючи власну позицію з питання.	88 – 100

Достатній	Вступник дає вірну відповідь на запитання та ілюструє відповідь прикладами з практики, демонструє знання практичних проблем галузі. Вміє висловлювати свої думки під час відповіді на запитання. Допускає деякі неточності при відповіді на додаткові питання.	75 – 87
Посередній	Вступник дає неповну відповідь на запитання. Відсутня відповідь на одне з запитань. Демонструє слабкі знання сучасного стану проблем. Виявляє недостатнє вміння пов'язати теоретичні знання з практикою. Має труднощі у відповідях на додаткові запитання.	50 – 74
Недостатній	Вступник не дає вірну відповідь на запитання. Відповіді поверхневі, демонструють незнання базових понять предметної галузі. Виявляє нерозуміння сучасних процесів розвитку суспільства. Не дає відповідей на додаткові запитання. Виявляє брак логічного мислення та здатності послідовно викладати інформацію.	0 – 49

4. ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко В.М. Географія: підручник для 10 класу. / В.М. Бойко, Ю.С. Брайчевський, Б.П. Яценко. Київ: Перун, 2018. 256 с.
2. Булава Л. М. Фізична географія України. 8 клас: підручник для загальноосвітн. закл. Харків: АН ГРО плюс, 2008. 224 с.
3. Географія. Довідник для абітурієнтів та школярів /НОВИЙ/ : Кобернік С., Коваленко Р. Київ : Літера ЛТД. 2019. 592 с.
4. Географія : підруч. для 8 кл. з поглибленим вивченням географії закл. загал. серед. освіти [П. О. Масляк, Л. М. Даценко, С. Л. Капіруліна, Т. М. Курач, О. Г. Бродовська]. Харків : Вид-во «Ранок», 2022. 288 с.,
5. Географія. Підручник для 9 класу закладів загальної середньої освіти. / Г.Д.Довгань, О.Г.Стадник. - Видавництво: "Ранок». 2022. 271 с.
6. Географія материків та океанів. Атлас для 7 класу. Київ: ППТ, 2014. 48 с.
7. Довгань Г.Д. Географія (рівень стандарту): підручник для 10 класу закл. загал. серед. освіти. / Г.Д. Довгань, О.Г. Стадник. Харків: Вид-во «Ранок», 2018. 240 с.
8. Пестушко В.Ю. Географія: підручник для 9 класу. / В.Ю. Пестушко, Г.Ш. Уварова, А.І. Довгань. Київ: Генеза, 2017.
9. Пестушко В.Ю. Географія материків і океанів: підруч. для 7 кл. / В.Ю.Пестушко, В.О. Сасихов, Г.Є.Уварова Київ: Генеза, 2006. 294 с.
10. Шищенко П.Г. Фізична географія України: підручник для 8 кл. загальноосвіт. навч. закладів./ П.Г Шищенко., Н.В. Муніч Київ: Зодіак-ЕКО, 2005. 240 с.